

Ak chcete zistiť viac o rakovine pľúc, lekárskom vyšetrení pľúc a poradenstve k fajčeniu, navštívte:

Informácie o rakovine pľúc zdravotnej služby NHS

www.nhs.uk/conditions/lung-cancer/

NHS Stop fajčeniu

www.nhs.uk/smokefree

Výskum rakoviny Spojeného kráľovstva

www.cruk.org/lunghealthchecks

www.cruk.org/about-cancer/lung-cancer

www.cruk.org/smoking

Nadácia Roya Castla pre výskum rakoviny pľúc

www.roycastle.org/information

www.roycastle.org/help-and-support

Cielené lekárske vyšetrenie pľúc

Čo by ste mali vedieť

Obsah

O cielených lekárske vyšetreniach pľúc	2 - 4
Možné výsledky cieleného lekárskeho vyšetrenia pľúc	5 - 6
Prečo je včasná diagnostika dôležitá	7
Čo by ste mali vedieť o pľúcnych vyšetreniach	7 - 8
O rakovine pľúc a jej príznakoch	9
Ako znížiť riziko vzniku rakoviny pľúc	10

Cielené lekárske vyšetrenie pľúc sa líši od zdravotných vyšetrení služby NHS. Ak ste nedávno absolvovali lekárske vyšetrenie služby NHS, mali by ste aj tak zvážiť, či sa nezúčastníte aj cieleného lekárskeho vyšetrenia pľúc.

Dodatočná podpora

 023 8120 8883

 <https://www.uhs.nhs.uk/departments/blood-heart-and-circulation/lung-screening>

Ponúkame lekárske vyšetrenia pľúc

V skorom štádiu rakoviny pľúc sa často neobjavujú žiadne náznaky ani príznaky. Bohužiaľ, v dôsledku tejto skutočnosti sa v súčasnosti u 7 z 10 pacientov rakovina diagnostikuje príliš neskoro na to, aby bolo možné ju vyliečiť.

Cielené lekárske vyšetrenia pľúc pomáhajú odhaliť tento problém včas (často predtým, než si uvedomíte, že niečo nie je v poriadku), a to v štádiu, kedy je liečba jednoduchšia a úspešnejšia – čím sa v konečnom dôsledku zachráni viac životov.

Väčšia pľúcnych karcinómov rastie dosť pomaly, vďaka čomu je možné ich pri včasnom vyšetrení odhaliť.

Čo je cielené lekárske vyšetrenie pľúc?

Cielené lekárske vyšetrenie pľúc je dvojfázový proces, pri ktorom posudzujeme stav vašich pľúc.

Absolvujete telefonický rozhovor alebo stretnutie so zdravotným odborníkom, ktorý vyhodnotí, aké je u vás riziko vzniku rakoviny pľúc.

Ak u vás zistí vyššie riziko vzniku rakoviny pľúc, pozve vás na rýchle a bezbolestné zobrazovacie vyšetrenie. Pri tomto vyšetrení sa vyhotoví podrobný obraz vašich pľúc, ktorý budeme skúmať. Ak sa odhalí nejaký problém, odporučíme vás na liečbu.

Prečo sme vás pozvali

Osoby vo veku 55 až 74 rokov, ktoré sú alebo boli fajčiarmi, majú vyššie riziko vzniku rakoviny pľúc. Chceme skontrolovať, či vaše pľúca fungujú správne. Problém sa nájde len ojedinele, ale ak sa nájde, môžeme rýchlo konať a poskytnúť liečbu. To, či absolvujete lekárske vyšetrenie pľúc, je len na vašom rozhodnutí.

Ako prebieha cielečné lekárske vyšetrenie pľúc?

Cielečné lekárske vyšetrenie pľúc má dve fázy, avšak nie každý bude potrebovať zobrazovacie vyšetrenie pľúc; bude to závisieť od vašich výsledkov zo vstupného posudzovania. Počas tohto procesu budete mať dosť času na to, aby ste sa porozprávali s odborníkom a položili mu akúkoľvek otázku.

1) Vstupné posúdenie

Absolvujete telefonický rozhovor alebo stretnutie so zdravotným odborníkom, s ktorým prekonzultujete vaše dýchanie, celkový stav pľúc, životosprávu a rodinnú a osobnú anamnézu.

Výstupom sú tri rôzne možnosti:

Ponuka vyšetrenia pľúc.

Ak sa u vás zistí zvýšené riziko vzniku rakoviny pľúc v súčasnosti alebo budúcnosti, dostanete ponuku absolvovať zobrazovacie vyšetrenie, pri ktorom sa zistí, či vaše pľúca fungujú správne. Zdravotný odborník vám pomôže rozhodnúť sa, či je pre vás toto vyšetrenie vhodné.

Nezistí sa žiadny problém.

Zdravotný odborník nezistí žiadny nález na ďalšie vyšetrenie. Nemusíte absolvovať vyšetrenie pľúc.

Odporúčenie k všeobecnému lekárovi.

Ak sa u vás zistia problémy s dýchaním alebo pľúcami, ktoré si nevyžadujú zobrazovacie vyšetrenie, odborník vás môže odporučiť k vášmu všeobecnému lekárovi alebo k inému špecialistovi.

Vo všetkých troch prípadoch však budeme informovať vášho všeobecného lekára.

2) Zobrazovacie vyšetrenie pľúc

Budete pozvaný/-á na rýchle a bezbolestné vyšetrenie pľúc. Ide o špeciálne vyšetrenie CT (počítačová tomografia), pri ktorom sa využíva veľmi nízka dávka radiácie a počítač, vďaka ktorým sa vyhotoví podrobný obraz vašich pľúc.

Ako prebieha zobrazovacie vyšetrenie pľúc?

Na vyšetrenie sa nemusíte nijak pripravovať.

1

Počas vyšetrenia leží pacient zvyčajne rovno na chrbte na ležadle, ktoré sa pomaly posúva CT skenerom. Skener má tvar kruhu a ako ním prechádzate, otáča sa okolo malej časti vášho tela.

2

Odborne vyškolení pracovníci (nazývaní rádiologickí technici) kontrolujú skenovanie na monitoroch vo vedľajšej miestnosti. Počas vyšetrenia ich budete môcť vidieť a rozprávať sa s nimi.

3

Počas vyšetrenia budete musieť 10 sekúnd nehybne ležať a dodržiavať jednoduché pokyny týkajúce sa dýchania. Vďaka tomu nebudú obrázky rozmazané.

4

Toto vyšetrenie je bezbolestné a pred ním aj po ňom budete môcť normálne jesť, piť a šoférovať.

Vyšetrenie pľúc – možné výsledky

Výsledky od nás dostanete do štyroch týždňov. Sú štyri možnosti výsledkov:

Nezistí sa žiadny problém

Znamená to, že na obrázku nenájdeme žiadny náznak rakoviny pľúc ani iný problém. Napíšeme vám a oznámime výsledky a požiadame vás, aby ste prišli na ďalšie vyšetrenie o dva roky. Stále je možné, že sa rakovina pľúc vyvinie v čase medzi jednotlivými vyšetreniami alebo že ju vyšetrenie neodhalí. Ak pred ďalším vyšetrením spozorujete čokoľvek, čo u vás nie je bežné, informujte svojho lekára.

Je potrebné vykonať druhé vyšetrenie

Zvyčajne to znamená, že na obrázkoch sa našlo niečo, čo je ťažké identifikovať. Môže to byť niečo neškodné, ale vzhľadom na to, že by to mohlo byť niečo vážnejšie, vás požiadame, aby ste pre istotu prišli asi o tri mesiace na ďalšie vyšetrenie.

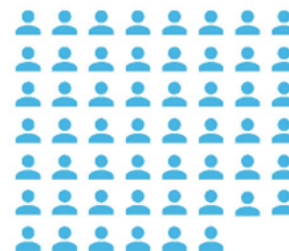
Je potrebné vykonať ďalšie testy

Znamená to, že sme na obrázku niečo našli a musíte podstúpiť ďalšie testy, ktoré môžu zahŕňať aj biopsiu. Zavoláme vám a napíšeme do nemocnice, aby vás mohol lekár ďalej vyšetriť.

Zistí sa iný problém

Znamená to, že na obrázku sa nenájdu žiadne náznaky rakoviny pľúc, ale zistí sa iný problém, ktorý si môže vyžadovať liečbu alebo lekársku konzultáciu. Napíšeme vám a informujeme vášho všeobecného lekára a zabezpečíme, aby ste boli odporučený/-á k vhodnému špecialistovi.

Zo 100 ľudí, ktorí absolvujú vstupné posudzovanie

54

dostane ponuku na zobrazovacie vyšetrenie

8

musí absolvovať ďalšie zobrazovanie, aby sa mohli preskúmať body, ktoré bolo ťažké identifikovať

3

potrebujú ďalšie testy a vyšetrenia

2

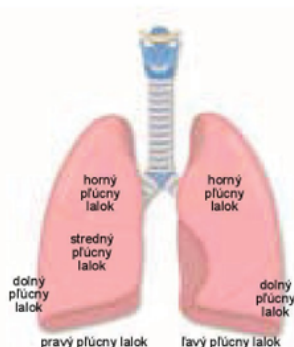
sa potvrdí rakovina pľúc

Menej než 1 osoba z 500 potrebuje operáciu pri podozrení na rakovinu, avšak neskôr sa dozvie, že sa žiadna rakovina nezistila.

Prečo je včasná diagnostika dôležitá

Ak sa problém zistí dostatočne skoro len v určitej časti pľúc, liečba sa môže zamerať len na danú postihnutú časť. Ak sa zistí neskôr, môže sa rozšíriť do ďalších častí pľúc a tela, v dôsledku čoho bude ťažšie ho vyliečiť.

Čo by ste mali vedieť o pľúcnych vyšetreniach

Liečba skorého štádia rakoviny pľúc je často úspešnejšia

Je trikrát väčšia pravdepodobnosť, že rakovina bude diagnostikovaná v skorom štádiu pri vyšetrení pľúc.

Malý a včasný pľúcny karcinóm sa dá často úplne odstrániť pri operácii alebo pomocou ožarovania.

Výskumy naznačujú, že CT vyšetrenie pľúc môže znížiť riziko úmrtia na rakovinu približne o 25 %.

Pri CT vyšetrení budete vystavený/-á malému množstvu rádiácie

Toto množstvo zodpovedá žiareniu z prirodzeného prostredia, ktoré absorbujete približne za jeden rok.

Rádiácia môže spôsobiť poškodenie buniek, z ktorého sa môže po niekoľkých rokoch či desaťročiach vyvinúť rakovina. Ak bude potrebné vykonať ďalšie CT vyšetrenie, budete vystavený/-á väčšiemu množstvu rádiácie.

Celkové riziko, že tieto CT vyšetrenia spôsobia rakovinu, je v porovnaní s výhodami včasného odhalenia rakoviny pľúc veľmi malé.

U malého počtu ľudí s rakovinou sa nepodarí ju pri vyšetrení odhaliť

Takýto výsledok sa nazýva falošne negatívny. Okrem toho je možné, že u vás rakovina pľúc vznikne v budúcnosti. Ak sa u vás začnú prejavovať príznaky, navštívte svojho lekára.

U niektorých ľudí sa pri vyšetrení môže zistiť nález aj vtedy, ak nemajú rakovinu pľúc

Takýto výsledok sa nazýva falošne pozitívny a znamená, že predtým, než sa u vás vylúči rakovina, je potrebné vykonať ďalšie testy.

Pri vyšetrení sa môžu zistiť nádory, ktoré vám neublížia

Lekári nedokážu vždy určiť, či nádory postupne začnú ohrozovať život, a preto mnoho ľudí absolvuje liečbu, ktorú nepotrebujú.

Čo je rakovina pľúc?

Rakovina pľúc je jedným z najčastejších typov rakoviny.

Je to stav, kedy sa abnormálne bunky v pľúcach nekontrolovateľne delia a tvoria nádor.

V skorých štádiách rakoviny pľúc sa zvyčajne neobjavujú žiadne náznaky ani príznaky.

Ak sa rakovina odhalí včasne, je pravdepodobné, že liečba bude úspešná.

Väčšia pľúcnych karcinómov rastie dosť pomaly, vďaka čomu je možné ich pri včasnom CT vyšetrení s nízkou dávkou rádiácie odhaliť.

Účelom cieleného lekárskeho vyšetrenia pľúc je pomoc pri včasnom diagnostikovaní rakoviny pľúc.

Aké sú príznaky rakoviny pľúc?

Rakovina pľúc môže vzniknúť medzi jednotlivými vyšetreniami, ktoré ju navyše nemusí odhaliť. Je dôležité sledovať všetko, čo u vás nie je bežné, najmä:

- neutíchajúci kašeľ alebo zmena zvyčajného kašľa
- vykašliavanie krvi
- dýchavičnosť
- nevysvetliteľná únava alebo strata hmotnosti
- bolesť pri dýchaní alebo kašľaní
- strata chuti do jedla

Ak na sebe spozorujete jeden alebo viaceré z týchto príznakov, čo najskôr navštívte svojho všeobecného lekára. Nečakajte na ďalšie vyšetrenie.

Čo môžem urobiť, aby som znížil/-a riziko vzniku rakoviny pľúc?

Mnoho ľudí, ktorí dlhé roky fajčili a niekoľkokrát sa pokúsili prestať, nakoniec dokázali prestať fajčiť.

Ak ste fajčiar/-ka a chceli by ste prestať fajčiť, máte k dispozícii miestne priateľské a bezplatné služby, ktoré čakajú, kým sa na ne obrátite.

S týmito službami vás môže spojiť sestrička cieleného lekárskeho vyšetrenia pľúc, môžete o to požiadať svojho všeobecného lekára, môžete kontaktovať službu NHS Stop fajčeniu na čísle 0300 123 1044 alebo navštíviť www.nhs.uk/smokefree.